Σύντομη Περιγραφή οικοδιαδρομών

Υπάρχουν πολλοί και διαφορετικοί τρόποι για να γνωρίσει κανείς τον Ψηλορείτη. Όμως μόνο ένας είναι αυτός που αποκαλύπτει τα μυστικά της φύσης και τη ψυχή των κατοίκων της. Αυτός, του να αφεθεί κανείς στην ελεύθερη και άμεση επαφή που προσφέρει ένα οδοιπορικό στα πολύμορφα τοπία του βουνού και να πλησιάσει μέσα από τις καθημερινές απλές σχέσεις, τους ανθρώπους που αποτελούν τη ζωντανή συνέχεια μιας μακρόχρονης ιστορίας γεμάτης θρύλους και μύθους.

Οι διαδρομές στα πανάρχαια μονοπάτια του βουνού μπορούν να γίνουν η αφορμή και το μέσον γι' αυτήν την γνωριμία. Σας προτείνουμε ορισμένες χαρακτηριστικές διαδρομές μέσα από τις οποίες μπορείτε να ανακαλύψετε ένα μεγάλο μέρος από τα κρυμμένα μυστικά του Ψηλορείτη. Οι πεζοπορικές και ορειβατικές διαδρομές του Ψηλορείτη ταυτίζονται στην πλειοψηφία τους με τις αρχαίες ποιμενικές και ιερές διαδρομές που ένωναν τους οικισμούς περιμετρικά του βουνού με τα μεγάλα προσκυνήματα του βουνού όπως ήταν το Καμαραικό Σπήλαιο και το Ιδαίον Άντρον στο οροπέδιο της Νίδας που θεωρείται η Βηθλεέμ της κρητικής και ελληνικής μυθολογίας.

Γενικές πληροφορίες

Γενικά, οι περιοχές του Ψηλορείτη προσφέρονται για επίσκεψη και εξερεύνηση όλο τον χρόνο, χάρις στο ήπιο κλίμα και τις ευνοϊκές καιρικές συνθήκες που χαρακτηρίζουν την περιοχή. Η άνοιξη και το φθινόπωρο είναι οι ιδανικές εποχές, καθώς τότε αποφεύγουμε τις περιόδους χιονοπτώσεων του χειμώνα (που μπορεί να διαρκέσουν έως και τον Απρίλιο), αλλά και τις υπερβολικά ζεστές μέρες του καλοκαιριού. Οι περισσότερες Γεωδιαδρομές, το Ε4 και τα σημεία ενδιαφέροντος του Ψηλορείτη, βρίσκονται σε προστατευόμενες περιοχές που αποτελούν ενδιαιτήματα για ευαίσθητα είδη πανίδας και χλωρίδας. Για λόγους διατήρησης των ενδημικών ειδών χλωρίδας, πανίδας και άλλων ομάδων οργανισμών, απαγορεύεται η συλλογή, κοπή, εκρίζωση, κατοχή, μεταφορά δειγμάτων κάθε είδους, εμπορία, βλάβη, καταστροφή και η απευθείας ή έμμεση θανάτωσή τους, σε κάθε στάδιο του βιολογικού τους κύκλου.

ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΕΩΠΑΡΚΟΥ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ
Ανώγεια Ρεθύμνου, Τ.Κ. 74051, Κρήτη
Τηλ.: 28340.31402, Fax: 28340.31058
www.psiloritis-natural-park.gr | email: info@psiloritis-natural-park.gr

ΔΗΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ
Λ. Κουντουριώτη 80, Ρέθυμνο Τ.Κ. 74100, Κρήτη
Τηλ.: 28313 41301-5, Fax: 28313-41304
www.rethymno.gr | email: dimos@rethymno.gr

ΔΗΜΟΣ ΑΝΩΓΕΙΩΝ
Ανώγεια, Ρέθυμνο Τ.Κ. 74051, Κρήτη
Τηλ.: 28340 32500, Fax: 28340 31380
www.anogeia.gr | email: info@anogeia.gr

ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΙΟΥ
Αγία Φωτεινή Αμαρίου, Ρέθυμνο Τ.Κ. 74061, Κρήτη
Τηλ.: 28333 40201, Fax: 28330 22104
www.amari.gov.gr | email: info@amari.gov.gr

ΔΗΜΟΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ
Πέραμα, Ρέθυμνο Τ.Κ. 74052
Τηλ.: 28340-23138, 22462, Fax: 28340-22652
www.geropotamos.gr | email: perama1@otenet.gr

ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ
25η Μαρτίου αρ. 1 Μοίρες, Ηρακλείο Τ.Κ. 70400, Κρήτη
Τηλ.: 2892 340200 (κέντρο), Fax: 28920 24105
www.dimosfestou.gr | email: info@moires.gov.gr

Το **δίκτυο** Εμβληματικών Βουνών της Μεσογείου αποτελείται από **εννιά** πολύπλοκα ζωντανά **βουνά** γύρω από τη **Μεσόγειο**, στην **Γαλλία**, στην **Ελλάδα**, στην **Ιταλία**, στην **Ισπανία** και στην **Αλβανία**. Όλες οι περιοχές συνεργάζονται μεταξύ τους για να αντιμετωπίσουν τις κοινές **προκλήσεις** τους:

- Να προστατεύσουν τις **πατρογονικές αξίες** τους από ενδογενείς και εξωγενείς απειλές
- Να μοιραστούν **θετικές εμπειρίες** και καλές πρακτικές
- Να αυξήσουν τη **διεθνή τους αναγνώριση**

Τα Εμβληματικά Οικολογικά Ταξίδια είναι εννιά διαδρομές **εμπειρικού αργού τουρισμού** στην ενδοχώρα των Ευρωπαϊκών Μεσογειακών Ορεινών περιοχών. Απολαμβάνοντας τα ταξίδια αυτά, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να **εξερευνήσουν** τις **μοναδικές πτυχές** αυτών των περιοχών και τις **δραστηριότητες** που προσφέρουν οι ντόπιοι. Σε αυτά ταξίδια η **φύση** κι ο **πολιτισμός** συναντιούνται και η εμπειρία **σώματος** και **ψυχής** είναι τέτοια που μεταφέρει γενναιόδωρα τον **εμβληματικό χαρακτήρα** της περιοχής

Α.Κ.Ο.Μ.Μ
Ανώγεια, Ρέθυμνο
Τηλ.: +30 2834031402
Mail: info@akomm.gr
http://www.akomm.gr

Project co-financed by the European Regional Development Fund

Τα Μονοπάτια του Μύθου
Όρος Ίδη (Ψηλορείτης)

Ψηλορείτης (Ίδη) Psiloritis
Ανώγεια
Μελιδόνι
Κουρταλιώτικο
Κρουσωνάς
Αμάρι
Φαράγγι Κοτσιφού
Φαράγγι Σελιανά
Φαράγγι Μαρμαρά
Φαράγγι Κρουσωνά
Φαράγγι Αμαρίου
Φαράγγι Μελιδόνι
Φαράγγι Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά
Φαράγγι Κρεμαστά Νίδας
Φαράγγι Κρεμαστά Αμαρίου
Φαράγγι Κρεμαστά Μελιδόνι
Φαράγγι Κρεμαστά Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Κρεμαστά Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Μαρμαρά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρουσωνά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Αμαρίου
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Μελιδόνι
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Νίδας
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Αμαρίου
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μελιδόνι
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Μαρμαρά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρουσωνά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Αμαρίου
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Μελιδόνι
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Νίδας
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Αμαρίου
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μελιδόνι
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Μαρμαρά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρουσωνά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Αμαρίου
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Μελιδόνι
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Νίδας
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Αμαρίου
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μελιδόνι
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Νίδας
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Αμαρίου
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μελιδόνι
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Νίδας
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Αμαρίου
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μελιδόνι
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Νίδας
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Αμαρίου
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μελιδόνι
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Νίδας
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Αμαρίου
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μελιδόνι
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Κουρταλιώτικο
Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Φαράγγι Κρεμαστά Μαρμαρόλιθος
Φαράγγι Κρεμαστά

Αγαπητέ αναγνώστη,

Κρατάτε στα χέρια σας κάτι παραπάνω από έναν απλό τουριστικό οδηγό για το όρος Ίδη (Ψηλορείτη). Πρόκειται για ένα φιλόδοξο έργο που εκτελείται από το δίκτυο Εμβληματικών Βουνών της Μεσογείου. Το όρος Ίδη (Ψηλορείτης) ανήκει σε μια ομάδα Μεσογειακών ορεινών όγκων που συνεργάζονται ώστε να σας προσφέρουν μια πιο έντονη, αυθεντική και βιώσιμη ταξιδιωτική εμπειρία. Μπορείτε να απολαύσετε αυτές τις εμπειρίες μέσα από 9 διαφορετικά *Οικολογικά Ταξίδια*, που θα σας οδηγήσουν στην ανακάλυψη με όλες τις αισθήσεις σας των κρυμμένων διαμαντιών που υπάρχουν σε ορισμένα από τα πιο απίστευτα βουνά της Μεσογείου.

Κάθε *Οικολογικό Ταξίδι* σας προσφέρει μια διαδρομή ή μια ομάδα διαδρομών που διασχίζουν την ενδοχώρα αυτών των βουνών. Ενώ απολαμβάνετε το ταξίδι αυτό πεζοί, σε ποδήλατα, μηχανές ή άλογα, ή με τη χρήση δημόσιων συγκοινωνιών, θα έχετε την ευκαιρία να εξερευνήσετε τις μοναδικές πτυχές των περιοχών αυτών και να ανακαλύψετε δραστηριότητες, δημιουργίες και γιορτές των ντόπιων. Όλες οι διαδρομές είναι τέλεια ενσωματωμένες σε ένα τοπίο που συνεχίζει να διαφυλάσσει το αποτύπωμα και το πνεύμα των αρχαίων πολιτισμών και της πανέμορφης φύσης.

Και δεν τελειώνει εκεί: Επειδή γνωρίζουμε πόσο σημαντικά είναι για σας έννοιες όπως η βιωσιμότητα και ο υπεύθυνος τουρισμός, δεσμευόμαστε να σας προσφέρουμε μια εμπειρία που...

- Να βρίσκεται σε περιοχές της ενδοχώρας πέρα από τις συνηθισμένες (συνωστισμένες) τουριστικές διαδρομές.
- Ως ιδέα, να έχει συλληφθεί και να έχει αναπτυχθεί κυρίως χρησιμοποιώντας και εκτιμώντας ήδη υπάρχουσες υποδομές.
- Να είναι αποτέλεσμα μιας συμμετοχικής διαδικασίας με τους τοπικά εμπλεκόμενους, οι οποίοι γνωρίζουν τις περιβαλλοντικές καλές πρακτικές, όπως αυτές που σχετίζονται με την κατανάλωση νερού και ενέργειας, τη διαχείριση αποβλήτων, την προώθηση τοπικών και εποχιακών προϊόντων, και την απόκτηση οικολογικών σημάτων της ΕΕ.
- Ως ιδέα, να ευνοεί τη αλληλεπίδραση με τους κατοίκους και ντόπιους παραγωγούς.

- **Να σας επιτρέψει να ζήσετε για λίγο την ουσία της Μεσογειακής ορεινής περιοχής, τη φύση της, τον πολιτισμό της, τους ανθρώπους και τις παραδόσεις της. Κάντε το βήμα, σας περιμένουν!**

Your EMbleMatiC Hosts

Εννιά Εμβληματικά Οικολογικά Ταξίδια

Αφού απολαύσετε το οικολογικό ταξίδι αυτού του οδηγού, επισκεφτείτε τις άλλες 8 διαδρομές αργού τουρισμού που βρίσκονται στην ενδοχώρα των περιοχών του δικτύου Εμβληματικών Βουνών της Μεσογείου. Περισσότερες πληροφορίες στον ιστότοπο του δικτύου στο www.emblematic-med.eu ή παρακάτω:

Canigó, Γαλλία

Οι πρόποδες του Κανιγκού

Ελάτε να εξερευνήσετε, να δοκιμάσετε και να εκπλαγείτε, ενώ απολαμβάνετε τη συνεχώς εναλλασσόμενη θέα των Ιερών βουνών της Καταλονίας! Οι πρόποδες του Κανιγκού, μια υπόσχεση αργής βόλτας, γεμάτη περιέργεια και φυσικά αρώματα. www.canigo-grandsite.fr

Çika, Αλβανία

Από τις ορεινές περιοχές του Τσίκα, ως την παραλία

Μια γραφική διαδρομή που κινείται παράλληλα με την κορυφογραμμή του όρους Τσίκα, που εμπλουτίζεται από μια ποικιλία 5 διαδρομών προς θέσεις με θέα και διαδρόμους, φυσική και πολιτιστική κληρονομιά και φιλόξενους ντόπιους, βρίσκεται στην καρδιά αυτού του ταξιδιού.
http://himara.gov.al

Pedraforca, Ισπανία

Τα επτά πρόσωπα του όρους Πεντραφόρτσα

Τα επτά πρόσωπα του Πεντραφόρτσα είναι μια νέα τουριστική εμπειρία που θα σας οδηγήσει σε όλα τα μυστικά που κρατά κρυμμένα αυτό το μαγικό βουνό. Από μία ως και επτά μέρες για να «γεμίσετε»!
www.elbergueda.cat / www.visitbergueda.cat

Gran Sasso, Ιταλία

Το Γκραν Σάσο, το βουνό των Αγίων και των Πολεμιστών

Ανεβείτε από την Κοιλάδα Τιρίνο στο Γκραν Σάσο, την ψηλότερη κορυφή στα Απέννινα Όρη. Απολαύστε μια συγκινητική διαδρομή μέσα στη φύση, τις αρχαίες παραδόσεις, τα τοπία και τα τοπικά προϊόντα.
www.galgransassovelino.it / www.yesgransasso.com

Όλυμπος, Ελλάδα

«Ολύμπιος Ζευς», Πολιτιστική Διαδρομή

Μια μυθική διαδρομή που συνδυάζει το μεγαλειώδες φυσικό τοπίο με αξιοσημείωτα ιστορικά μνημεία με μοναδική αρμονία. Οι καλά οργανωμένες υποδομές και υπηρεσίες προσφέρουν μια εμπειρία που πραγματικά αξίζει την επίσκεψή σας! www.pieriki-anaptixiaki.gr

Etna, Ιταλία

Ένα οικολογικό ταξίδι μέσα από μονοπάτια και λιβάδια γεμάτα λουλούδια της Αίτνα, «Γκινέστα» και «Αμπέλι»

Ανακαλύψτε παραδόσεις που παραμένουν ίδιες εδώ και εκατοντάδες χρόνια. Ζήστε με τους ντόπιους, αποκτήστε την εμπειρία του πολιτισμού τους και της καθημερινότητάς τους, ενώ ερωτεύεστε αυτό το πολύ ιδιαίτερο μέρος του κόσμου. www.galetnaalcantara.org

Serra de Tramuntana, Ισπανία

Η διαδρομή Κόμτε Μαλ

Υπό τη σκιά του μεγαλειώδους Όρους Γκαλατό, που υψώνεται μπρος στη θάλασσα, θα περιπλανηθείτε στους τόπους των θρύλων, μέσα από ένα ξεχωριστό πολιτιστικό τοπίο το οποίο διαμορφώθηκε μέσα στους αιώνες από τους περήφανους ντόπιους.
https://caminsdepedra.onselldemallorca.cat/en/-/la-ruta-del-comte-mal

Όρος Ίδη (Ψηλορείτης), Ελλάδα

Τα Μονοπάτια του Μύθου

Μέσω του οικολογικού ταξιδιού του Όρους Ίδη (Ψηλορείτη), οι ταξιδιώτες μπορούν να επισκεφτούν τα Μονοπάτια του Μύθου, την Ιστορία, την Πολιτιστική Κληρονομιά και τον Φυσικό Πλούτο, ώστε να γνωρίσουν την αυθεντική πλευρά και διαχρονική αξία της Κρήτης.
www.psiloritisgeopark.gr

Sainte-Victoire, Γαλλία

Με όρεξη για Σεν Βικτουάρ

Θέλουμε να απολαύσετε το απρόσμενο Σεν Βικτουάρ και να μοιραστείτε την αυθεντική του διάθεση. Νιώστε τον τοπικό τρόπο ζωής και γνωρίστε τους ανθρώπους που ενσαρκώνουν το πνεύμα της ζωντανής μας περιοχής. www.fuveau-tourisme.com

Κάθε επισκέπτης πρέπει να γνωρίζει:

Το να είστε υπεύθυνοι ταξιδιώτες και η ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της επίσκεψής σας επηρεάζουν σημαντικά την βιωσιμότητα της περιοχής. Εξάλλου, ο βιώσιμος τουρισμός είναι μια μορφή ταξιδιού και εξερεύνησης που σέβεται τον πολιτισμό, το περιβάλλον και τον άνθρωπο.

- Σεβόμαστε τη φύση (**χλωρίδα**, **πανίδα** και γη) και δεν εισάγουμε ξένα είδη χλωρίδας και πανίδας.
- Μένουμε στα **μονοπάτια** και στις σηματοδοτημένες διαδρομές και **κατασκηνώνουμε** μόνο στα εγκεκριμένα σημεία.
- Ανάβουμε **φωτιά** μόνο στα εγκεκριμένα σημεία.
- Δεν αφήνουμε κανένα **σκουπίδι**, τα φέρνουμε όλα πίσω.
- Κρατάμε τα **ζώα** συντροφιάς μας **στο λουρί** τους και υπό τον έλεγχο μας ως ιδιοκτήτες
- Κυκλοφορούμε και παρκάρουμε **μηχανοκίνητα οχήματα** μόνο σε εγκεκριμένους **δρόμους**/περιοχές

- Όταν μπαίνουμε σε μια προστατευμένη περιοχή, ακολουθούμε τους κανόνες και τις οδηγίες του προσωπικού
- Προσέχουμε να μην κάνουμε ζημιά σε πινακίδες και άλλες εγκαταστάσεις διαδρομών
- Σεβόμαστε κάθε ιδιωτική περιουσία, συμπεριλαμβάνονται κτίρια, καλλιέργειες
- Σεβόμαστε την πολιτιστική κληρονομιά (εκκλησίες, ερείπια, τείχη και άλλες κατασκευές)
- Είμαστε ευγενικοί και δίκαιοι με τους ντόπιους και άλλους χρήστες, όπως πεζοπόρους, μοτοσικλετιστές/αναβάτες και ποδηλάτες
- Σεβόμαστε την ησυχία και ηρεμία του μέρους στο οποίο βρισκόμαστε

Συστάσεις πριν ξεκινήσετε

- Αν πρόκειται να περπατήσετε μόνοι σας, ενημερώστε κάποιον για τη διαδρομή σας.
- Μην υπερεκτιμάτε τις δυνάμεις σας και διαλέξτε διαδρομές αντίστοιχα με τις σωματικές σας δυνατότητες.
- Επιλέξτε τα κατάλληλα ρούχα και εξοπλισμό
- Ελέγξτε την πρόγνωση καιρού πριν φύγετε και προσαρμόστε τη διαδρομή σας ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες
- Μην ξεχάστε να πάρετε επαρκή ποσότητα νερού.
- Να αναφέρετε οποιαδήποτε παραβίαση στην αντίστοιχη αρχή

Η ταυτότητα του Ψηλορείτη

Ο Ψηλορείτης καταλαμβάνει το κεντρικό τμήμα της Κρήτης.
Καλύπτει την υψομετρική ζώνη από το επίπεδο της θάλασσας στα βόρεια έως τη ψηλότερη κορυφή της Κρήτης, τον Τίμιο Σταυρό με υψόμετρο 2.456 μέτρα και περιλαμβάνει 165 οικισμούς με συνολικό πληθυσμό περίπου 40.000 κατοίκων. Ο συνολικός χώρος του Ψηλορείτη συνδυάζει τα μοναδικά γεωλογικά χαρακτηριστικά με το συναρπαστικό φυσικό περιβάλλον, τη μακρόχρονη ιστορία των ανθρώπινων κοινωνιών που κατοικούν διαχρονικά από την 6η Χιλιετηρίδα π.Χ, με μοναδικά ήθη, έθιμα και παραδόσεις που επιβιώνουν μέχρι και σήμερα στο σύγχρονο τρόπο ζωής των κατοίκων.

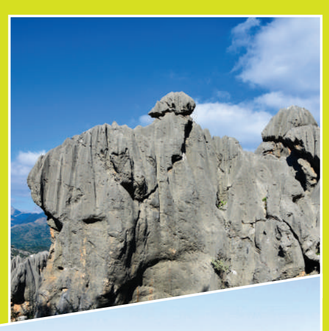

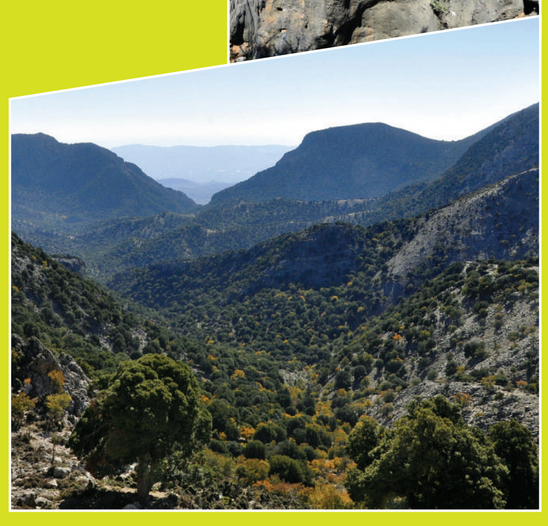

Η μορφολογία

Ο Ψηλορείτης διαφέρει από τα άλλα βουνά της Κρήτης. Είναι σχετικά μακρόστενος με πέντε κορυφές του να είναι πάνω από τα 2000 μέτρα με τον Τίμιο Σταυρό να φτάνει στα 2456 μέτρα Η βόρεια και δυτική πλευρά του βουνού απεινώνεται ομαλά περνώντας σε διάφορα επίπεδα όπου αναπτύσσονται τα βοσκοτόπια του ορεινού Μυλοποτάμου και χαμηλότερα οι οικισμοί του. Η ανατολική, νότια και νοτιοδυτική πλευρά του βουνού φαντάζει πιο άγρια και απότομη καθώς από τις βουνοκορφές ξεκινούν κάθετοι σχεδόν γκρεμοί που φτάνουν στο κάμπο του Ηρακλείου και της Μεσσαράς ή καταλήγουν στην κοιλάδα του Αμαρίου. Εκεί οι πρώτοι οικισμοί γαντζώνονται στη ρίζα του γκρεμού για να επωφεληθούν από τα βοσκοτόπια και τον κάμπο, αλλά κυρίως από τα άφθονα νερά των πηγών ή των ρεμάτων. Τα φαράγγια είναι οι ευκολότεροι δρόμοι για τις εσωτερικές κοιλάδες, τα οροπέδια και τις βουνοκορφές και τα μονοπάτια που τα διασχίζουν κρατούν από τους μινωικούς χρόνους.

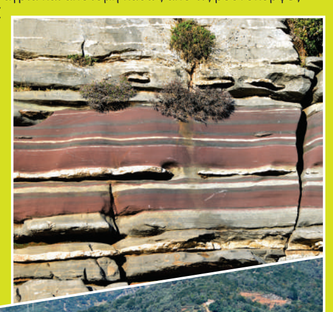

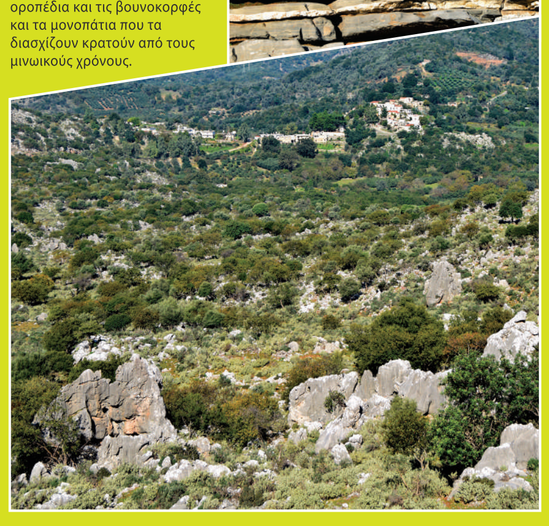

Φαράγγια

Η γεωλογική δομή του Ψηλορείτη ευνόησε σημαντικά τη δημιουργία φαραγγιών που με τη σειρά τους συμβάλουν στη διαμόρφωση του τόσο πλούσιου σε εναλλαγές γεωμορφολογικά τοπίου του Ψηλορείτη.
Στα ανατολικά έχουμε τα φαράγγια του Αλμυρού, των Γωνιών, της Αγίας Ειρήνης στο Κρουσώνα και του Αγίου Αντωνίου στις Ασίτες. Στα νότια του Ρούβα, των Βοριζίων και των Καμαρών.
Στα δυτικά των Πλατανίων καιστα βόρεια του Αρκαδίου, της Ελεύθερνας, των Μαργαριτών του Ορθέ των Μουρτζανών, των Ζωνιανών και της Μύγιας στην περιοχή των Ανωγείων. Στους γκρεμούς και βράχους των φαραγγιών υπάρχει ο σημαντικότερος ίσως πλούτος της περιοχής που ειδικά την άνοιξη και το καλοκαίρι πλουτίζει την ατμόσφαιρα με υπέροχα αρώματα.

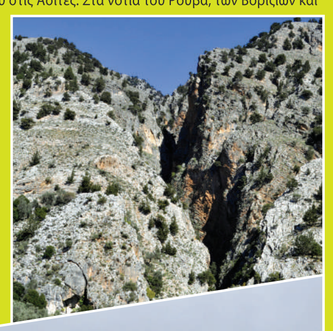

Οροπέδια

Πολλά από τα μικρά και μεγάλα οροπέδια του Ψηλορείτη αποτελούν οάσεις ενδημισμού και βιοποικιλότητας, συγκεντρώνοντας και προστατεύοντας μοναδικά είδη της χλωρίδας και πανίδας της Κρήτης. Χαρακτηριστικά είναι τα οροπέδια της Νίδας, του Μυγερού, στις Αραβάνες, του Εβδομου, των Ακολύτων, του Στρούμπουλα και μεγάλος αριθμός μικρότερων διάσπαρτων σε όλη την έκταση του βουνού. Πολύ ιδιαίτερη είναι η περιοχή στα Πετραδολάκια όπου αμέτρητες δολίνες δημιουργούν ένα σεληνιακό τοπίο! Κάποια φυτά εξαπλώνονται εντυπωσιακά όπως η ενδημική Νευρίδα (*Polygonum Idaeum*), ένα έρπον ενδημικό φυτό της Κρήτης που εξαπλώνεται σα χαλί σε όλο το οροπέδιο της Νίδας, μαζί με Κρόκους. Στα μικρότερα οροπέδια της περιοχής Πετραδολάκια φυτρώνει το σπανιότερο φυτό της Κρήτης και ένα από τα τέσσερα ενδημικά γένη της Ελλάδας η Χορστρίσεα. που κινδυνεύει με εξαφάνιση λόγω της βόσκησης.

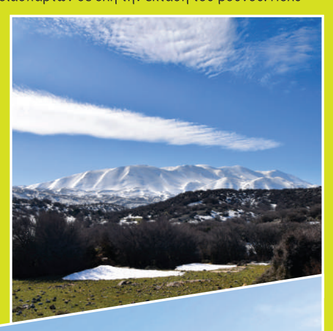

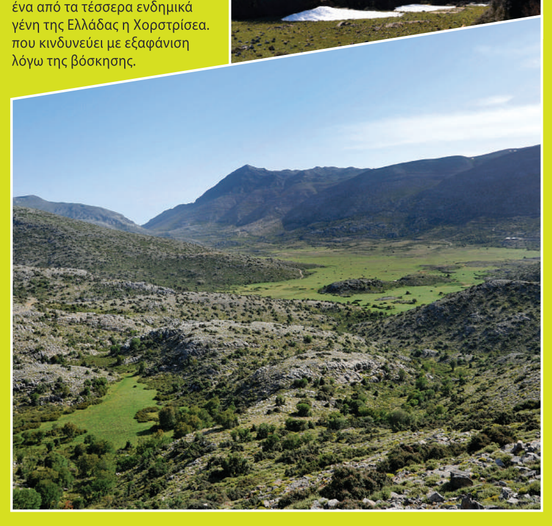

Σπήλαια

Αναμφισβήτητα τα σπήλαια είναι τα πιο εντυπωσιακά στοιχεία του ανάγλυφου της περιοχής του Ψηλορείτη τόσο λόγω του αριθμού τους όσο και των μορφών τους. Από απλά βυθίσματα της επιφάνειας (τάφκοι και βουλίσματα) όπως στο Βουλισμένο Αλώνι, σπηλαιώσεις ή βραχοσκεπές όπως η Σπηλιάρα στο Ρούβα, υπόγεια ποτάμια όπως ο Χώνος στο Σάρχο, ο Χαϊνόσπηλιος στο Καμαράκι, ή το σπήλαιο στους Έρφους, μέχρι απύθμενα βάραθρα όπως η Ταφκούρα στη Νίδα που φτάνει σε 960 μέτρα, ο υπόγειος κόσμος του Ψηλορείτη συναγωνίζεται επάξια τον πλούτο της επιφάνειας. Ανάμεσα στα σπουδαιότερα σπήλαια του Ψηλορείτη κατατάσσονται το Ιδαίον Άντρον στη Νίδα όπου μεγάλωσε ο Κρηταγενής Δίας και αποτέλεσε το μεγαλύτερο λατρευτικό χώρο της Μινωικής Κρήτης, καθώς και το Καμαραϊκό πάνω από τις Καμάρες με τα μοναδικής τεχνοτροπίας μινωικά κεραμικά του. Πολλά σπήλαια είναι εντυπωσιακά λόγω του διακόσμου τους. Ιδιαίτερα το σπήλαιο του Σφεντόνη στα Ζωνιανά με επιφάνεια 3000 τ.μ. και κατά ένα μέρος του προσπελάσιμο από τον επισκέπτη, ή το σπήλαιο του Μελιδονίου με τους τεράστιους σταλαγμίτες και σταλακτίτες, αποτελούν δύο από τα επισκέψιμα σπήλαια του νησιού.

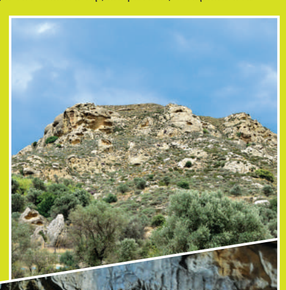

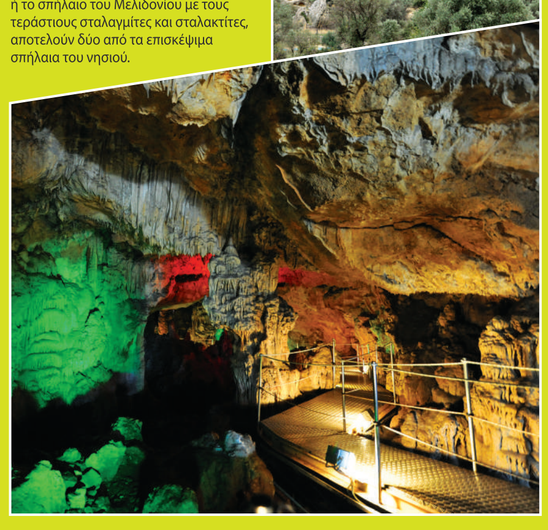

Οικισμοί - Αρχιτεκτονική

Ο Ψηλορείτης διαθέτει αξιόλογη και πολύμορφη λαϊκή αρχιτεκτονική με μια μακρόχρονη παράδοση τεσσάρων χιλιάδων χρόνων που διαμορφώθηκε τόσο από τις τοπικές γεωμορφολογικές και κλιματολογικές συνθήκες όσο και από τις διαφορετικές επιρροές που δέχθηκε η Κρήτη από τους μεσογειακούς κυρίως πολιτισμούς με τους οποίους συναντήθηκε στην ιστορικής της διαδρομή. Χαρακτηριστικό της περιοχής του Ψηλορείτη αποτελεί η ποικιλία αρχιτεκτονικών τύπων και μορφών. Η τοπική λαϊκή αρχιτεκτονική σε πολλές περιπτώσεις συνυπάρχει με αστικά πρότυπα και απλουστευμένα νεοκλασικά στοιχεία. Τη διακρίνει η λιτότητα, το μέτρο, η ανθρώπινη κλίμακα και η χρήση των ντόπιων υλικών. Η κατοικία εξυπηρετούσε τις ανάγκες της αγροτικής και κτηνοτροφικής οικονομίας καθώς και της κοινωνικής ζωής των ανθρώπων. Γενικά τα χωριά του Ψηλορείτη είναι κτισμένα κυρίως στις πλαγιές των βουνών και των λόφων της περιοχής. Η τοπική παραδοσιακή αρχιτεκτονική των απομονωμένων ορεινών οικισμών του Ψηλορείτη μέχρι και το πρώτο μισό του 20ου αιώνα, τόσο τυπολογικά όσο και μορφολογικά, έχει τις ρίζες της πολύ πίσω στις απαρχές της ιστορίας του νησιού. Ουσιαστικά η δομή των οικισμών κατά τις αρχές του περασμένου αιώνα δεν διαφέρει και πολύ από την εικόνα που συναντάμε στα ερείπια των μινωικών οικισμών που έχουν ανασκαφτεί.

Μητάτα

Διασχίζοντας τους χωμάτινους ορεινούς δρόμους η τα μονοπάτια που οδηγούν στα βοσκοτόπια του Ψηλορείτη συναντούμε τα «μητάτα», εποχικές κατοικίες - καταφύγια των βοσκών. Η ομοιότητα των μητάτων τόσο μορφολογικά όσο και τυπολογικά με τους μινωικούς θολωτούς τάφους υποδηλώνει την αρχαία προέλευση τους.

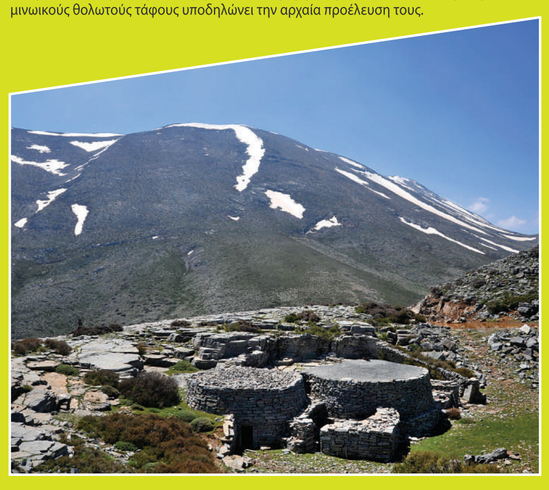

Γεωπάρκο Ψηλορείτη

Η γεωγραφική θέση, οι φυσικές ομορφιές, οι εξαιρετικά ευνοϊκές για τον άνθρωπο κλιματολογικές συνθήκες και κυρίως οι πλούσιοι φυσικοί πόροι της περιοχής του Ψηλορείτη, καθώς και οι μοναδικές και πολύπλοκες γεωλογικές διεργασίες που αποτυπώνονται στα πετρώματά του, τον καθιστούν ένα εργαστήρι μελέτης των γεωλογικών φαινομένων, που συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση της εξέλιξης της Κρήτης γενικότερα. Το Γεωπάρκο Ψηλορείτη ιδρύθηκε το 2001 από την εταιρία Α.Κ.Ο.Μ.Μ. - Ψηλορείτης Αναπτυξιακή Α.Ε. Ο.Τ.Α. με την επιστημονική υποστήριξη του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Λόγω της πλούσιας γεωποικιλότητας, του πανέμορφου τοπίου και της αναμφισβήτητης ιστορίας και παράδοσής του, το Γεωπάρκο του Ψηλορείτη εντάχθηκε το 2001 στο Ευρωπαϊκό και το 2004 στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων, ενώ απο το 2015 αποτελεί αναγνωρισμένο Παγκόσμιο Γεωπάρκο της UNESCO. Σήμερα το Γεωπάρκο Ψηλορείτη συμμετέχει ενεργά στις παγκόσμιες προσπάθειες για την προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος, της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και της βιώσιμης, τοπικής ανάπτυξης μέσω του γεωτουρισμού και άλλων μορφών εναλλακτικών τουρισμού. Βασικά συστατικά στοιχεία του Γεωπάρκου είναι το σύνολο των γεωλογικών μνημείων της περιοχής, το μοναδικό Φυσικό του περιβάλλον με τον πλούτο και το μεγάλο ενδημισμό των ειδών και το Πολιτισμικό του περιβάλλον, δηλαδή η κουλτούρα, η ιστορία, τα ήθη και τα έθιμα, που φανερώνουν τη διαχρονική και αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης στον Ψηλορείτη.

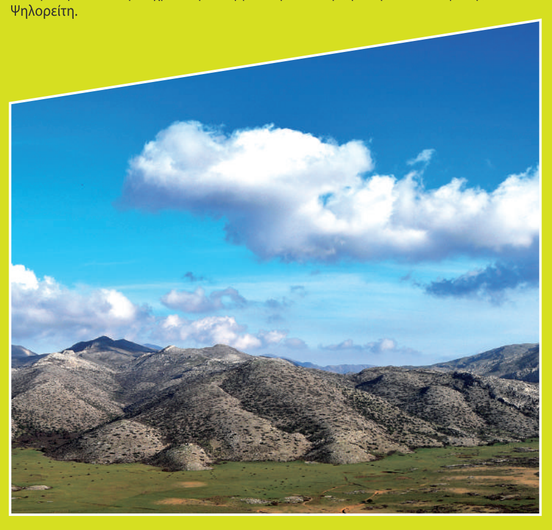

Τουριστικές υποδομές

Το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής του Ψηλορείτη αποτελεί την βάση για την ανάπτυξη του τουρισμού κατά τα τελευταία χρόνια στην περιοχή.
Σε πολλούς οικισμούς του βουνού λειτουργούν αγροτουριστικά καταλύματα και παραδοσιακοί ξενώνες που πληρούν υψηλά ποιοτικά κριτήρια. Οι γεωδιαδρομές του Ψηλορείτη και του Κουλούκωνα προσφέρουν μια πρωτόγνωρη εμπειρία, ακόμη και στον μη ειδικό επισκέπτη. Το ευρωπαϊκό μονοπάτι μεγάλων διαδρομών Ε4, διατρέχει σχεδόν όλο τον Ψηλορείτη, με διαδρομές που προσφέρονται για τους εραστές της φύσης και της πεζοπορίας. Για την ικανοποίηση της αυξανόμενης ζήτησης για τουρισμό φύσης και δασικής αναψυχής, στην περιοχή, έχουν αναπτυχθεί υποδομές και διευκολύνσεις που περιλαμβάνουν, γεωδιαδρομές, φυσιολατρικές και πολιτιστικές διαδρομές, χώρους δασικής αναψυχής, κατασκηνωτικούς χώρους, και πολλούς άλλους που εξυπηρετούν εκπαιδευτικές δραστηριότητες, όπως μικρά Θεματικά Μουσεία, Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης, πληροφοριακά κέντρα κλπ. Γενικά η ευρύτερη περιοχή του Ψηλορείτη προσφέρεται για δραστηριότητες στην φύση όλο το χρόνο εξαιτίας του ήπιου κλίματος και των ιδανικών καιρικών συνθηκών. Η άνοιξη, και το φθινόπωρο είναι οι ιδανικές περίοδοι για πεζοπορία και ορειβασία και διάφορες άλλες μορφές εναλλακτικού τουρισμού που διατίθενται στην περιοχή του Φυσικού Πάρκου και που μπορεί ο επισκέπτης να αναζητήσει μέσω εξειδικευμένων γραφείων που προσφέρουν ολοκληρωμένα τουριστικά πακέτα.

- **Γεωτουρισμός** • **Οικοτουρισμός** • **Αγροτουρισμός** • **Πολιτιστικός τουρισμός** • **Οινοτουρισμός** • **Πεζοπορία- trekking** • **Διάσχιση φαραγγιών** • **Canyoning – Rappel** • **Σπηλαιολογία** • **Αναρρίχηση** • **River Trek - Διάσχιση ποταμών** • **Αιωροπτερισμός – Αλεξίπτωτο πλαγιάς (parapente)** • **Ποδήλατο βουνού** • **Χιονοδρομία** • **Διάσχιση βουνών με 4x4** • **Ιππασία**

Φύση

Το μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής του Ψηλορείτη περιλαμβάνεται στον κατάλογο **NATURA 2000 με κωδικό GR 4330005**, η οποία περιλαμβάνει διάφορες κατηγορίες οικοτόπων.
Οι ιδιαιτερότητες του ανάγλυφου και των πετρωμάτων του βουνού διαμόρφωσαν ιδιαίτερες εδαφικές, μικροκλιματικές, περιβαλλοντικές συνθήκες που επέτρεψαν στα διάφορα είδη να φτιάξουν ξεχωριστές μορφές και χαρακτηριστικά, που αντανακλούν τις ιδιαιτερότητες του.

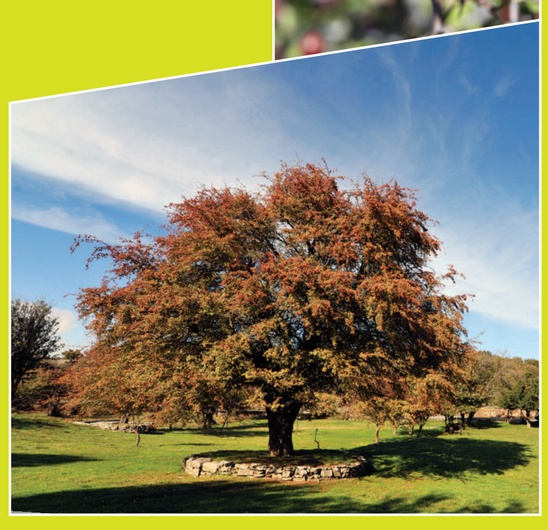

Χλωρίδα

Η γεωλογική και κλιματική ποικιλομορφία του Ψηλορείτη, αντικατοπτρίζεται έντονα στους διάφορους τύπους βλάστησης. Οι δενδρώδεις μορφές βλάστησης, σχηματίζουν άλλοτε μικρές συστάδες και άλλοτε εκτεταμένα δάση σε πλαγιές, ρεματιές και μικρά οροπέδια. Στην κλειστή κοιλάδα του Ρούβα εκτός από το πρινόδασος βρίσκεται και ένας από τους λίγους βιότοπους του μοναδικού ενδημικού δένδρου της Κρήτης, της αμπελιτσιάς (*Cretan Zelkova*). Αραιότερα δάση με εντυπωσιακά κυπαρίσσια και τραχεία πεύκη υπάρχουν κυρίως στις νότιες παρυφές του βουνού, ενώ η φυλλοβόλες βελανιδιές είναι παρούσες σε όλο τον ορεινό όγκο είτε μεμονωμένες, είτε σε μικρές ή μεγάλες συστάδες όπως αυτές κοντά στο χωριό Μαργαρίτες και στα Βρουλίδια των Ανωγείων. Πολύ εντυπωσιακά δέντρα είναι οι τρικοκιές και οι αγριαχλαδιές ιδιαίτερα όταν καρποφορούν. Την άνοιξη και το καλοκαίρι, οι χαμηλές πλαγιές του Ψηλορείτη γεμίζουν από αρώματα. Ασπάλαθοι, αχινοπόδια, θρύμπες, θυμάρια φασκομηλιές, υπέρικα, αστοιβίδες και άλλα πολλά είδη δημιουργούν ένα χρωματικό παράδεισο. Σε μεγαλύτερα υψόμετρα οι θάμνοι κυρίως λόγω ανέμων και χιονιού είναι πιο χαμηλοί και ιδιαίτερα αγκαθωτοί. Εδώ επικρατούν οι γαλαστοιβίδες οι αστράγαλοι οι κεντούκλες οι λουτσιές και οι περίφημοι κρόκοι των μινωικών αγγείων. Η μακκία βλάστηση της περιοχής περιλαμβάνει χαρουπιές, αγριελιές, σκίνους, θαμνοκυπάρισσα, πικροδάφνες, κουμαριές κλπ. που αντιστέκονται στην ξηρασία του κρητικού καλοκαιριού έχοντας κατά κανόνα σκληρά δερματώδη φύλλα, και βαθιές ρίζες. Μπορεί κανείς να τα δει παντού είτε σαν μεμονωμένα δένδρα, είτε σαν μεγάλες αδιάβατες συστάδες θάμνων, όπως αυτές που δημιουργούν τα ρείκια και οι κουμαριές στις βόρειες πλαγιές.

Πανίδα

Η πολύχρονη απομόνωση της Κρήτης από ηπειρωτικές περιοχές, έχει οδηγήσει σε μια πανίδα πολλά από τα είδη της οποίας βρίσκονται σε διαδικασία ειδογένεσης ή τουλάχιστον σημαντικής διαφοροποίησης από τους αντίστοιχους ηπειρωτικούς πληθυσμούς. Εδώ κυνηγά και επιβιώνει ένας από τους ελάχιστους εναπομείναντες πληθυσμούς του κρητικού αγριόγατου, το ζώο-φάντασμα για τους ερευνητές της άγριας ζωής στην Κρήτη. Στον Ψηλορείτη συναντώνται όλα τα είδη των κρητικών ερπετών (σαμιαμίθια, σαύρες και τα τέσσερα είδη φιδιών του νησιού), καθώς και τα περισσότερα θηλαστικά της Κρήτης όπως ο Λαγός, ο Αγκαθοπόντικας, το Κρητικό κουνάβι, η Νυφίτσα και η Ζουρίδα.

Ορνιθοπανίδα

Ξεχωριστή αξία έχει η ορνιθοπανίδα της περιοχής, καθώς ο Ψηλορείτης θεωρείται σαν μια Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά Εκατοντάδες μικρά και μεγάλα πουλιά βρίσκουν εδώ τόπους για φώλιασμα, περιοχές για κυνήγι, θέσεις για ξεκούραση απ' την καταπόνηση της μετανάστευσης ή μέρη για να κρυφτούν και να ζευγαρώσουν. Ο Ψηλορείτης είναι ο πρώτος από τους κρητικούς ορεινούς όγκους που ο περιηγητής του νησιού θα μπορεί να δει από κοντά τον περίφημο "κοκκαλά" ή γυπαετό, ένα από τα μεγαλύτερα και θεαματικότερα αρπακτικά πουλιά της Ευρώπης. Ο κρητικός πληθυσμός του πουλιού αυτού, είναι ίσως ο τελευταίος βιώσιμος σ' ολόκληρα τα Βαλκάνια. Τα όρνια του Ψηλορείτη εντυπωσιάζουν τον επισκέπτη με το μεγαλόπρεπο ομαδικό τους πέταγμα. Αλλά εκτός απ' τα μεγάλα πτωματοφάγα πουλιά, ένα πλήθος ακόμη αρπακτικών, συμπληρώνει το ορνιθολογικό οδοιπορικό του Ψηλορείτη: χρυσαετοί που κυνηγούν πέρδικες στις πλαγιές, πετρίτες, σπιζαετοί, γερακίνες και βραχοκιρκινέζα όλα μπορούν να παρατηρηθούν διασχίζοντας την Ίδη.

Πίνακας υποδομών

	Πρώτες βοήθειες – Ιατρείο	Φαρμακείο	Τράπεζα - ATM	Ταχυδρομείο	Κέντρο Ενημέρωσης	Σημείο σύνδεσης στο Διαδίκτυο	Κατάστημα Χειροτεχνίας	Κατάστημα Τροφίμων	Παραδοσιακό Καφενείο	Εστιατόριο - Ταβέρνα	Ξενοδοχείο – Ενοικ. Δωμάτια	Παραδοσιακό Καταλύματα	Μινωικό μνημείο	Μνημείο Προκλασικής & Ελληνιστικής Περιόδου	Ρωμαικό Μνημείο	Βυζαντινό Μνημείο	Αρχιτεκτονική	Εκκλησία / Μοναστήρι	Μουσείο - Συλλογή	Φαράγγι	Σπήλαιο	Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους	Πεζοπορική Διαδρομή	Αναρρίχηση
Αγ. Υάκινθος																			•			•	•	
Αγρίδια									•										•				•	
Ανώγεια	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•					•		•	•			•	
Αξός							•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•
Βεργιανά									•									•	•		•	•	•	
Γέργερη	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•						•	•		•	•	•	•	
Ζαρός	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Ζώμινθος													•					•	•			•	•	
Κουτσαντώνενα																		•	•		•	•	•	
Κρουσώνας	•	•	•	•			•	•	•	•	•		•				•	•		•	•	•	•	
Κρυονέρι									•														•	
Λιβάδα									•														•	
Λιβάδι Κρουσώνα											•										•	•	•	
Λουτρό																					•	•	•	
Μαργαρίτες	•	•					•	•	•	•	•	•					•	•	•	•	•	•	•	
Οροπέδιο Νίδας													•									•	•	
Πλατάνια								•	•	•								•			•	•	•	
Πλεβριανά																					•	•	•	
Τζανακιανά								